

Parenteral- og sondeernæring - forbered til utskriving

Endring siden forrige versjon

Forlenget gyldighet til 17.11.2025 uten endringer i dokumentet.

Hensikt

Sikre at

- pasienter som skrives ut med nyoppstartet enteral/parenteral ernæring får utstyr og opplæring iht behov
- planlegging av utskrivning gjennomføres med samarbeidende parter

Målgruppe

Leger og sykepleiere med ansvar for pasienter med parenteral- og sondeernæring i Sykehuset Østfold (SØ)

Fremgangsmåte

Innleggelse

- Det er anbefalt at pasienten legges inn på sykehuset i ca 3 dager for observasjon ved oppstart av enteral og parenteral ernæring. Dette for opptrening av hastighet, vurdere bivirkninger, daglige blodprøver, og observere pasienten med tanke på reernæringssyndrom.

Adminstrering

- Parenteral ernæringen gis fortrinnsvis i en sentral vene.
- Dersom pasienten ikke har sentral inngangsport må det sendes henvisning til anestesivdelingen for innleggelse av SVK, VAP eller Piccline/Midline.

Før oppstart

- Vekt
 - Det skal tas vekt før oppstart av ernæring, og etter det hver/annenhver dag.
- Ernæringsscreening
 - Det skal gjøres ernæringsscreening (dokumenteres i DIPS) for vurdering av risiko for reernæringssyndrom.
- Blodprøver og behandling
 - Før man starter ernæring (parenteral og sonde) skal det tas blodprøver (fosfat, kalium, natrium og magnesium).
 - Eventuell forstyrrelser i elektrolytter skal behandles før oppstart.
 - Etter oppstart (4-6 timer) tas neste prøvesett (fosfat, kalium, natrium, magnesium og albumin).
- Vitaminer og tilskudd
 - Pas skal alltid ha første dose tiamin (vitamin B1) **FØR** ernæring påbegynnes. Gi tilskudd av tiamin fra dag 1 før det gis glukoseholdig væske eller ernæring.
 - Alt 1: Første dose 100 mg i.m./i.v. Deretter 50 mg x 1 i.m./i.v. i 7-10 dager (alternativt tiamin p.o. Benerva 300 mg x 1. OBS! det må søkes om godkjenningssfritak)
 - Øvrige B-vitaminer: B-tonin 10 ml x 3 mikstur eller Nycoplus B total tabl 1 x 3 i 7-10 dager. I tillegg multivitaminmineral 1 tablett daglig i minst 2 uker. Se [Ernæring - forebygging av reernæringssyndrom](#)

Oppstart av parenteral og sondeernæring

- For dosehastighet og opptrening, se [Parenteral ernæring - voksne](#)
- Senter for lindrende behandling kan bistå med opplæring til kommunehelsetjenesten.
- Sykehusapoteket kan ekspedere parenteralernæring og sondemat for 1 mnd uten vedtak.
- Sett i gang arbeidet med søknader så raskt som mulig i behandlingsprosessen, slik at medisinsk-teknisk utstyr er ordnet til pasientens hjemkomst.
- Kontakt hjemmesykepleien så snart som mulig for best mulig samhandling rundt pasienten.

Behandlingshjelpemidler (BHM)

- Utstyr og forbruksmateriell
 - bestilles fra behandlingshjelpemidler (BHM) SØ
 - søknadsskjema finnes i DIPS: **BL utlån av behandlingshjelpemidler/forbruksmateriell**
 - søknadsskjema sendes elektronisk
 - ved behov for hurtig levering av nødvending utstyr, ta kontakt med BHM på telefon: **(698)65360**
 - Pasienten får vedtak fra BHM på NaCl og Klorhexidin til skyll og stell av SVK, VAP og PICCLINE. Vedtaket leveres apoteket sammen med resept. BHM får da regningen fra apoteket.

Refusjon

- Det søkes om full refusjon fra HELFO på parenteralernæring, tilsetningsstoffer og væske. Søknadsskjema finnes i DIPS: **BL Søknad om dekning – viktige legemidler.**
- Det søkes om full refusjon fra HELFO på sondeernæring og næringsdrikker. Søknadsskjema finnes i DIPS: **BL Søknad om dekning av utgifter til næringsmidler.**

Resept/ søknad

Produkt	Paknings- størrelse:	Resept/søknad	Levering/kommentar
Parenteral ernæring SmofKabiven, SmofKabiven Perifer		<u>Søknad til Helfo</u> <u>Blå resept</u> Kryss av for § 3a eller 3b Ev fyll ut dato for	Frem til Helfo har behandlet søknaden må som hovedregel pasienten betale legemiddelet fullt ut. <u>Unntak: en-månedts-regelen</u> ved utskrivelse fra sykehus hvor det er startet behandling uten forhåndsgodkjent refusjon på blå resept. Dersom pasienten ikke kan ha avbrudd i behandlingen og/ eller ikke kan betale for behandlingen kan sykehusapoteket levere ut for inntil en måneds forbruk. Det er da et krav om at dato for når søknad er sendt og utskrivningsdato fra sykehuset er påført resepten.
Tilsetningsstoffer Tracel, Soluvit, Vitalipid		• når søknaden er sendt Helfo	Søknad om dekning av utgifter til viktige legemidler
Væske		• utskrivning	Honoreres av folketrygden med taksten H1
Sondemat			
<u>Det finnes mange ulike typer sondemat med ulike egenskaper, f.eks Nutrison Multi Fibre eller Nutrison Energy Multi Fibre eller:</u>		<u>Søknad til Helfo</u> <u>Blå resept</u> • Kryss av for § 6 p1 eller p4 § 6 p1 «Sykelige prosesser som affiserer munn, svelg og spiserør og som hindrer tilførsel av vanlig mat» § 6 p4 «Behandling av kreft/ immunsvikt el. annen sykdom som medfører så sterk svekkelse at næringstilskudd er påkrevet» • Ev fyll ut dato for – når søknaden er sendt Helfo – utskrivning	Resepten leveres apotek senest 2 dager før hjemreisen <u>SONDEMAT:</u> <u>En-månedts-regelen</u> gjelder (se over) Søknad om dekning av utgifter til næringsmidler Honoreres av folketrygden med taksten H1
Isosource mix	15 x 500 ml 8 x 1000 ml		
Novasource GI control	15 x 500 ml		
Næringsdrikker og Calogen			
Se plansje ernæringsperm eller nettside, ulike smaker og næringsinnhold	1 x 200 ml 4 x 200 ml	<u>Søknad til Helfo</u> <u>Blå resept</u> • Kryss av for § 6 p1 eller p4 § 6 p1 «Sykelige prosesser som affiserer munn, svelg og spiserør og som hindrer tilførsel av vanlig mat» § 6 p4 «Behandling av kreft/ immunsvikt el. annen sykdom som medfører så sterk svekkelse at næringstilskudd er påkrevet»	<u>Helfo</u> har 1-2 ukers behandlingstid. Pas må legge ut, ta vare på kvitteringene og får det refundert i ettertid. (Søknad blir som oftest godkjent.) <u>Hastevedtak (bør unngås):</u> Kan søkes hvis pas ikke kan legge ut. Kontakt Helfo, snakk med en saksbehandler, faks over søknad på hastevedtak (skrevet av lege), få et svar fra dem, for så å levere på apoteket. (Helfo veiledning fra helseaktører, 23 32 70 40) Søknad om dekning av utgifter til næringsmidler Honoreres av folketrygden med taksten H1
Skyllevæsker			
Klorhexidin 5% NaCl		<u>Søknad til BHM (se punktet BHM over)</u> <u>Hvit resept</u> • Påfør at resepten er godkjent av BHM • Vedtak fra BHM følger resepten til apoteket	
Heparinlås			
Heparin 100 IE		Blå resept Refusjonskode § 2-11	
Til blanding av medikamenter			
NaCl		Dekket av blåreseptforskriften: Blå resept, refusjonskode § 91	
NaCl		Ikke dekket av blåreseptforskriften: Søknad Helfo samtidig som man søker refusjon av medikamentet	Søknad om individuell refusjon for utgifter til viktige legemidler Honoreres av folketrygden med taksten H1

Referanser

[F/8.3.3-14](#)[Parenteral ernæring - spesialtilpasset, bestilling og leveranse](#)[A.2.3.0/3.1-12](#)[Sondeernæring - bestillingsliste utstyr](#)[A4.7.0/3.1-01](#)[Ernæring - forebygging av reernæringssyndrom](#)[A4.7.2/3.1-04](#)[Parenteral ernæring - voksne](#)

-

[Utlån av behandlingshjelpemidler og utlevering av forbruksmateriell](#)

Vedlegg

Slutt på Prosedyre